

Министерство культуры Республики Беларусь
Белорусский государственный университет культуры и искусств

НАУЧНЫЙ ПОИСК В СФЕРЕ СОВРЕМЕННОЙ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА

*Материалы научной конференции
профессорско-преподавательского состава
Белорусского государственного университета культуры и искусств,
посвященной Году качества
(Минск, 21 ноября 2024 г.)*

Минск
БГУКИ
2025

УДК 316.7+7
ББК 7я431+85я431
Н 347

Редакционная коллегия:
*Н. В. Карчевская, Е. Е. Корсакова, Ю. Н. Галковская,
Е. В. Пагоцкая, Н. Е. Шелупенко*

Рецензенты:
М. Л. Цыбульский, кандидат искусствоведения, доцент,
Е. В. Голикова-Пошка, кандидат искусствоведения, доцент

Научный поиск в сфере современной культуры и искусства :
НЗ47 материалы науч. конф. профессорско-преподавательского состава БГУКИ, посвященной Году качества, Минск, 21 нояб. 2024 г. / М-во культуры Респ. Беларусь, Белорус. гос. ун-т культуры и искусств ; редкол.: Н. В. Карчевская [и др.]. – Минск : БГУКИ, 2025. – 556 с.

ISBN 978-985-522-394-9.

Представлены материалы научной конференции профессорско-преподавательского состава, посвященной Году качества. Ее участники обсудили достижения за 25 лет существования белорусской культурологической школы и перспективы ее развития, рассмотрели опыт сохранения, трансляции, репрезентации историко-культурного наследия, информационные технологии в культуре, традиции и новации в межкультурной коммуникации и диалоге культур и многие другие вопросы.

Адресуется преподавателям учреждений образования сферы культуры, научным работникам, студентам, а также широкому кругу читателей.

УДК 316.7+7
ББК 7я431+85я431

ISBN 978-985-522-394-9

© Учреждение образования
«Белорусский государственный
университет культуры и искусств», 2025

СОДЕРЖАНИЕ

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

<i>Соколова О. М.</i> Культурологическая школа Беларуси: истоки, реалии, перспективы	9
<i>Николаева Ю. Г.</i> Жанровое разнообразие эстрадно-циркового искусства на белорусской эстраде советского периода	18

Круглый стол Здабыткі і перспектывы развіцця беларускай культуралагічнай школы: да 25-годдзя заснавання

<i>Смолик А. И.</i> Аксиология как проблемное поле отечественной культурологии: становление и развитие	25
<i>Масленченко С. В.</i> Этапы развития цифровой культуры и ее цифровизации	32
<i>Никонович Н. А.</i> Религиоведение и культурология как важнейшие составляющие гуманитарного знания	37
<i>Коваленя Е. Г.</i> Исследование геокультуры города как области научного знания в белорусской культурологии	41
<i>Усовская Э. А.</i> Культурология и культурные исследования как фундаментальное и прикладное направления	49
<i>Белакурскі В. М., Белакурская Ж. Я.</i> Феномен архетыпу ў філа-софска-культуралагічным разуменні	52
<i>Криштаносова Е. А.</i> Этнические традиции в контексте современного диалога культур: консервация и трансляция	56
<i>Сухоцкая Т. Ф.</i> Культуралагічнае асэнсаванне мастацкай літа-ратуры	59
<i>Карнажицкая Т. В.</i> Гуманитарно-эстетический потенциал современного культурного пространства Беларуси	64
<i>Соколовская М. М.</i> Ценности традиционной китайской культуры ..	68
<i>Самосюк Н. В.</i> Социокультурные связи русской православной церкви и православной церкви Западной Беларуси в межвоенный период	73
<i>Шелег Е. А.</i> Инклюзивное культуротворчество в информационной эпохе: возможности и вызовы	77
<i>Михалёва Е. А.</i> Интерпретация понятия «традиционные семейные ценности» в социально-гуманитарном дискурсе	82
<i>Молдованова Е. С.</i> Междисциплинарный подход к изучению культуры детства	86

<i>Пилипенко К. А.</i> Специфика создания молодежных центров на базе креативных пространств	91
<i>Ду Бикунь.</i> Традиции дворцовой системы питания в Китае	94
<i>Кузьменчук И. В.</i> Особенности формирования национальной культуры в системе идентичности нации: культурологический аспект	100
<i>Ли Сюэсинь.</i> Коннотация образа яйца в восточных космогонических мифах	104
<i>Лу Ся.</i> Бурлеск как жанр традиционных уличных представлений Сычуани	108
<i>Чжун Цяньцян.</i> Влияние западной традиции на китайскую философию	113

Секция 1

Актуальные проблемы теории и истории искусства

<i>Пагоцкая Е. В.</i> Сценическое пространство Беларуси: историко-культурный аспект	119
<i>Шаройко Е. Н.</i> Фреска в художественном решении фильма	124
<i>Петухова Н. В.</i> Метад рэканструкцыі ў распрацоўцы і ўвасабленні традыцыйнага абраду	129
<i>Стельмах А. М.</i> Современные стратегии позиционирования деятельности театра	132
<i>Трапянок У. А.</i> Генезіс і сучаснае развіццё паэтычнага радыётэатра Беларусі	137
<i>Чжан Яньпен, Трепенко В. А.</i> Влияние заимствованных программ на современное телевидение Китая на примере постановочного проекта «Слава Богу, ты здесь»	145
<i>Николаева Ю. Г.</i> Роль деятельности концертных бригад в развитии эстрадно-циркового искусства в Беларуси советского периода ...	149
<i>Грищенко А. Б.</i> Пленэры по живописи как способ сохранения и популяризации архитектурного наследия Беларуси	156
<i>Коришук А. Н.</i> Музыкальное направление классической кроссовер в массовой культуре Беларуси и России: специфика и формы проявления	161
<i>Беспалая А. А.</i> Арт-парк «Никола-Ленивец» как способ художественного освоения природного пространства	165
<i>Гу Юйши.</i> Стилистические особенности жанра сяньшэн	173
<i>Су Жунци.</i> Актуальные проблемы современного театрального образования (на примере подготовки актеров в Беларуси первой четверти XXI в.)	177
<i>Сюй Цзинань.</i> Поэтичность в живописи Марка Шагала	181
<i>Чжан Цзыхань.</i> Развитие детского театра в Китае	189
<i>Чэнь Вэнь Вэнь.</i> Современное состояние театрального любительского искусства в Беларуси	193

<i>Ян И.</i> Исследование выставок китайских музеев в условиях цифровизации	197
<i>Смирнова И. А.</i> Национальные тенденции развития белорусского джаза первой четверти XXI в.	201
<i>Бортновский В. В.</i> Выдающиеся личности в мировой истории дирижерского исполнительства: Густав Малер (1860–1911)	208
<i>Федоров А. В.</i> Искусство дирижирования как самостоятельный вид музыкального творчества	212
<i>Довжик Е. Н.</i> Формирование современного духового оркестра в зарубежной музыкальной культуре XX в.	219
<i>Сергеева О. О.</i> Творческий портрет Анри Брода и его вклад в развитие французской исполнительской школы игры на гобое	225
<i>Поляков Г. Г.</i> Сценическая интерпретация электронной танцевальной музыки: определение и содержание понятия	229
<i>Пуш С. В.</i> Формирование исполнительских навыков в классе струнного ансамбля	234
<i>Белан А. И.</i> Специфика формирования знаний, умений и навыков эстрадно-джазовой манеры исполнительства (в контексте истории традиционного и прогрессивного современного сольного исполнительства пианистов)	240
<i>Домненкова Л. В.</i> Формообразование и декорирование европейского фаянса и фарфора эпохи барокко	247
<i>Кривошеева С. В.</i> Тенденции развития народного изобразительного искусства в современном художественном пространстве Беларуси	253
<i>Мицкевич А. Г.</i> Из опыта исследований и презентаций многообъектных произведений искусства	257
<i>Васюк Т. I.</i> Мастацтва як форма ўдасканалення асобы	261
<i>Шатило Е. В.</i> Особенности экспонирования декоративно-прикладного искусства в контексте современной выставочной деятельности	266
<i>Лінькова Н. А.</i> Рэпрэзентацыя каштоўнасцей традыцыйнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ў сучаснай выставачнай прасторы ...	271
<i>Ван Юекай.</i> Влияние маньчжурских мифов о сотворении мира на искусство масок	276
<i>Ши Сюэфэн.</i> Искусство традиционной китайской керамической посуды	281
<i>Ши Сюэфэн.</i> Мебельное искусство традиционного китайского дома	284
<i>Дожина Н. И.</i> Специфика организации аудиторной работы по сольфеджио со студентами факультета музыкального и хореографического искусства	287
<i>Ухова И. В.</i> Жанровые средства музыкальной выразительности: научный и педагогический аспекты	292

<i>Ходинская Н. Н.</i> Звуковой материал музыки XX–XXI вв. в курсе современной гармонии	297
<i>Лойко О. Б.</i> Содержательно-методические аспекты преподавания дисциплины «Элементарная теория музыки» для иностранных студентов	303
<i>Чжан Цзобинь.</i> Музыкальное образование Китая до 1911 г.: историко-теоретический аспект	308
<i>Кожмяко Д. А.</i> Слово как нетипичный компонент хореографического произведения	312
<i>Бодунова И. И.</i> Старинные балльные танцы: исторический и современный аспекты	320
<i>Коновальчик И. В.</i> Развитие белорусской народно-сценической хореографии периода «нулевых»	325
<i>Навроцкая О. А.</i> Антуражная хореография Беларуси: характеристика развития на современном этапе	330
<i>Столяр О. Н.</i> Актуальные методические рекомендации при проведении занятий по дисциплине «Европейская и латиноамериканская программа»	334
<i>Фань Чжунтао.</i> Применение повседневных артефактов как сценического реквизита в искусстве китайского танца	338
<i>Гажевская-Пешак Т. С.</i> Пейзажная лирика в хоровом творчестве Н. Литвина (на примере хорового цикла «Родные вобразы»)	342
<i>Войтик С. Ф.</i> Локальные типы многоголосия в традиционной песенной культуре Понемонья	348
<i>Вольнец Е. Н.</i> Современные формы популяризации гармонии в музыкальной культуре Беларуси	354
<i>Баранова Н. В.</i> Некоторые аспекты развития музыкально-образного мышления у студентов хоровой специализации посредством фортепианных переложений оперно-симфонической музыки	359

Секция 2

Историко-культурное наследие: опыт сохранения, трансляции и репрезентации

<i>Бамбешка І. І.</i> Мемарыялізацыя асобы музейнымі сродкамі: да пытання аб фарміраванні тэрміна «мемарыяльны музей»	364
<i>Зими́на М. В.</i> Понятие превентивной консервации в современной музеологии	370
<i>Наумова Е. Г.</i> Технологии искусственного интеллекта как инструмент сохранения историко-культурного наследия Беларуси	374
<i>Ли Пэн.</i> Трансляция традиционной китайской медицины в мировое пространство	382

Секция 3
Информационные технологии в культуре:
новации и перспективы развития

<i>Жилинская Т. С., Якимович В. С.</i> Геймификация обучения: существенные характеристики и специфика ее реализации при подготовке менеджеров-культурологов	387
<i>Жилинская Т. С., Бачурина Т. В., Кунцевич О. М.</i> Цифровая культура как драйвер трансформации личности	393
<i>Федосова А. А.</i> Стратегия цифрового продвижения учреждения культуры как инструмент планирования рекламной деятельности ...	398
<i>Руткевич С. А.</i> Искусственный интеллект в искусстве: основные тенденции развития и перспективы дальнейшего применения	404
<i>Гончарик Н. Г., Серегина Л. А.</i> Особенности современных цветочных пространств и технологий мониторов	408
<i>Бовбель Е. В.</i> Исследование феномена послушания и ответственности с помощью анализа больших данных сферы культуры	414

Секция 4
Межкультурные коммуникации и диалог культур:
традиции и новации

<i>Макаревич А. В.</i> Тренд в пространстве социокультурной коммуникации: трактовка понятия и проблема идентификации	419
<i>Шаймерденова С. К.</i> Всемирные игры кочевников – международный символ дружбы и культурного обмена	423
<i>Кузнецова Е. В.</i> Культурный код: определение и особенности проявления в современном рекламном дискурсе	429
<i>Смоликова Т. М.</i> Инновационные подходы к рекламным коммуникациям на основе AI-технологий	435
<i>Лебедева Д. В.</i> Стереотипы и предрассудки в межкультурной коммуникации	442
<i>Руңцо Д. В.</i> Корпоративная культура и межкультурные коммуникации: нравственно-этические проблемы	448

Секция 5
Библиотечно-информационная деятельность
в системе культурно-образовательного потенциала социума

<i>Галковская Ю. Н.</i> Актуальные проблемы совершенствования содержания библиотечно-информационного образования	452
<i>Зыгмантович С. В.</i> Формирование профессиональных компетенций будущих библиотечных специалистов для реализации социально-культурных функций	459
<i>Козленко Е. Ю.</i> Понимание студентами сущности и возможностей профилизации «Аналитика»	466

<i>Политевич Е. Э.</i> Создание и распространение профессионального цифрового библиотечного медиаконтента	471
<i>Гладырева Н. А.</i> Применение технологии проблемного обучения для развития критического мышления студентов при обеспечении медиабезопасного поведения в информационном пространстве	478
<i>Ткаченко А. С.</i> Активное чтение как нестандартный способ прочтения художественной литературы	483

Секция 6

Педагогика социально-культурной деятельности: современные формы и пути развития

<i>Шелупенко Н. Е., Шаколо А. В.</i> Патриотизм как детерминанта развития национального культурного пространства Беларуси	491
<i>Ушакова В. М.</i> Основные аспекты развития инновационной педагогики на современном этапе	496
<i>Казлоўская Л. І.</i> Сучасныя падыходы да класіфікацыі культурна-дасугавых праграм	503
<i>Самерсова Н. В.</i> Теоретико-практические основы педагогического моделирования социально-культурной деятельности детей и молодежи	508
<i>Цыркун Н. А.</i> Стихотерапия как метод развития творческих способностей и научного мышления специалистов сферы культуры ...	512
<i>Цыркун И. И.</i> Психологический анализ представлений слушателей ИПКиПК об учителе начальных классов и о специалисте сферы культуры	517

Секция 7

Белорусская и зарубежная филология: особенности и инновационные формы изучения в учреждениях высшего образования сферы культуры и искусства

<i>Пісарэнка А. М.</i> Тыпалогія вобразаў і вобразнасці мастацкага тэксту (да юбілею паэта Міколы Шабовіча)	523
<i>Клімаў І. П.</i> Тэматыка і кампазіцыя прадмовы Сымона Буднага да Нясвіжскага катэхізіса 1562 г.	529
<i>Тычына С. М.</i> Тыпалогія вобраза героя «свой сярод чужых, чужы сярод сваіх» у рамантычнай літаратуры XIX ст. і сучаснай літаратурнай казцы (на прыкладзе творчасці Д. Ф. Купера і Д. Роўлінг)	535
<i>Безмен С. Г.</i> Использование технологии «warming up» при обучении английскому языку студентов неязыкового вуза	542
<i>Влазнюк Н. И.</i> К вопросу об определении понятия «мир музыки» ...	547
<i>Попова Д. Б.</i> Эссе как способ реализации письменно-коммуникативной компетенции в контексте иноязычного профориентированного обучения	550

ширили ассортимент выпускаемой продукции. На Парижской выставке 1823 г. фаянсовые изделия Люневилля были награждены золотой медалью. На протяжении XIX–XX вв. мануфактура в Люневиле была известна под маркой «Келлер и Герен» («Keller et Guérin», зарегистрирована в 1879 г.), сохранив при этом статус королевской. Фабрика в Люневиле прекратила производство в 1981 г. [1, с. 46–47; 3, с. 16–35].

Высокое качество керамической массы, техника изготовления, художественно-стилистические особенности сервиза позволили сделать заключение, что все предметы были изготовлены на Королевской фаянсовой мануфактуре «Келлер и Герен» в Люневиле (Франция) и датируются концом 1880-х – 1922 г. – периодом расцвета производства.

Таким образом, данный фаянсовый сервиз имеет историческую, культурную, художественную ценность, может использоваться в различных музейных и выставочных проектах с многочисленными возможными вариантами презентации предметов.

1. Булгакова, А. Атрибуция предметов коллекции фаянса европейских мануфактур XVIII–XIX веков из Большого собрания изящных искусств ASG / А. Булгакова // Вестн. Междунар. ин-та антиквариата «Мир искусств». – 2016. – № 4 (16). – С. 42–47.

2. Трощинская, А. В. Стиль «ботаника» в фарфоре XVIII–XIX веков / А. В. Трощинская // Антиквариат, предметы искусства и коллекционирования. – 2004. – № 4 (16). – С. 70–81.

3. Héry, A. La Faïencerie de Lunéville, 1786–1923: Les Keller Et Guérin / A. Héry. – Edité par Messene, 1998. – 143 p.

4. LUN13 by LUNEVILLE. – URL: <https://www.replacements.com/china-luneville-lun13/c/181305> (date of access: 17.12.2024).

УДК 378.096:745/749БДУКМ

Т. І. Васюк,

*дацэнт, дацэнт кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва
ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
культуры і мастацтваў», Мінск, Беларусь*

МАСТАЦТВА ЯК ФОРМА ЎДАСКАНАЛЕННЯ АСОБЫ

Анатацыя. Артыкул прысвечаны аналізу творчай дзейнасці выкладчыкаў і студэнтаў кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва Бела-

рускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, дзе ў 1993 г. узнікла ідэя выстаўляць вынікі працы таленавітых студэнтаў на суд гледачоў. Творчы праект быў падтрыманы рэктарам універсітэта Я. Д. Грыгаровіч. Па яе прапанове разам са студэнтамі павінны ўдзельнічаць і педагогі кафедры, мастакі-практыкі. Аналізуюцца вынікі праекта і поспехі яго выканаўцаў.

Ключавыя словы: выстава, выставачная дзейнасць, вучні, канцэпт-план, мастацтва, мастацкая адукацыя, творчы праект, сістэма, творы, экспазіцыя.

T. Vasyuk,

*Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Decorative and Applied Arts of the Educational Institution
"Belarusian State University of Culture and Arts", Minsk, Belarus*

ART AS A FORM OF PERSONAL IMPROVEMENT

Abstract. This article is devoted to the analysis of the creative activity of teachers and students of the Department of Decorative and Applied Arts of the Belarusian State University of Culture and Arts. In 1993, the idea arose to exhibit the fruits of the work of talented students of the Department of Decorative and Applied Arts to the audience. The creative project was supported by the rector of the University, Y. Grigorovich. According to her suggestion, teachers of the department and practicing artists should participate in this process along with students.

Keywords: exhibition, exhibition activities, students, conceptual plan, art, art education, creative project, system, works, exposition.

Мастацкая адукацыя адрозніваецца асаблівым агульнаадукацыйным працэсам, які заключаецца ў базавай канструкцыі праграмных прадметаў па спецыяльнасці.

Пры тым, што кожны прадмет мастацкага профілю (малюнак, жывапіс, кампазіцыя, праца ў матэрыяле) мае асноўныя базавыя заданні, студэнты кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва мэтанакіравана стараліся выконваць значна больш практыкаванняў вучэбнай праграмы, чым патрэбна. Калі заданне было па тэме партрэта, пейзажа, каляровай кампазіцыі, яго выконвалі ў матэрыяле, шукаючы ідэальны варыянт, што ўзбагачала вучэбны працэс па спецыяльнасці.

Выставачны праект «Настаўнікі і вучні» кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва існуе больш за 20 гадоў. Першыя некалькі экспазіцый выстаў, якія праходзілі ў 1993–1994 гг.,

занялі другі паверх галоўнага корпуса ўніверсітэта, бібліятэчныя залы і рэкрэацыю. Разам са студэнтамі экспанавалі свае працы выкладчыкі кафедры, сябры Беларускага саюза мастакоў Т. І. Васюк, У. І. Рынкевіч і А. І. Салохіна. Кіраўніцтва ўніверсітэта падтрымала ў гэтым пачынанні кафедру на чале з прафесарам Р. Ф. Шаурам.

Папера, фарфор, тэкстыль былі эксперыментальнымі формамі для творчай дзейнасці як студэнтаў, так і выкладчыкаў. Да абавязковых тэм і заданняў па вучэбнай праграме студэнты намагаліся выявіць не толькі рамесныя практыкаванні, але і дэманстравалі арыгінальныя аўтарскія рашэнні мастацкіх вобразаў. Асобае месца займалі працы, выкананыя ў тэхніцы акварэлі.

Фарміраванне кожнай выставы пачынаецца з сістэмнай працы па падборы і афармленні экспанатаў. Першыя выставы навучылі супрацоўнікаў кафедры падыходзіць да стварэння экспазіцыі больш грунтоўна. Ідэя выставы ў залежнасці ад пастаўленай мэты мае магчымасць развіцця і перараджэння ў іншыя творчыя праекты. У пачатку выставачнага шляху кафедры яе выкладчыкам дапамагаў арт-куратар, вядучы спецыяліст у галіне менеджменту галерэйна-выставачнай дзейнасці Ф. Ястраб (у пачатку 2000-х ён стане першым дырэктарам мастацкай галерэі «Універсітэт культуры»). Як арт-менеджар Ф. Ястраб актыўна падтрымліваў рэалізацыю творчых ідэй выкладчыкаў і студэнтаў кафедры на розных выставачных пляцоўках краіны. Абапіраючыся на візуальны рад аўтарскіх работ, садзейнічаў у вырашэнні арганізацыйных пытанняў, кансультаваў творчы калектывы кафедры па стварэнні канцэпт-плана і прэс-рэліза выстаў, афіш і запрашальных білетаў і інш.

У час навучання студэнтам неабходна набыць акадэмічныя веды, таму што яны з'яўляюцца падставай для развіцця творчай асобы. На працягу ўсяго жыцця мастак даследуе тэмы, важныя для яго творчасці. Таму звычайна студэнты, якія мелі вопыт пошуку асабістага разумення гістарычнага і сучаснага творчага напрамку праз выставачную дзейнасць, маюць больш шансаў стаць паспяховым спецыялістам.

Партрэт у малюнку, жывапісе, скульптуры, а затым яго стылізацыя і магчымасць выткаць вобраз у габелене ці распісаць керамічнае пано альбо блюда, – гэта веды, якія ўдасканалюць маладую асобу [2]. Мастацтва не існуе без рамяства, але

для поспеху неабходна дадаць ідэю, якая пераўтвараецца ў мастацкі вобраз.

Выкладчыкі кафедры праводзяць заняткі ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай па спецыяльных акадэмічных дысцыплінах. Для лепшага засвойвання базавых ведаў працэс пазнання дапаўняецца творчымі аспектамі. Напрыклад, маладому мастаку трэба прайсці ўсе пералічаныя этапы, каб стварыць аўтарскі твор з выявай чалавека: эталонны малюнак гіпсавай галавы чалавека, малюнак з натуры, затым жывапіс галавы чалавека з натуры, лепка чэрапа і скульптурнага партрэта. Пасля распрацоўваюцца метады ажыццяўлення творчых задум, адбываецца засваенне прафесійнага абагульнення. Задача па выкананні кампазіцыйнага партрэта ў матэрыяле не можа выклікаць цяжкасці, таму разуменне сістэматычнага падыходу да працэсу адукацыі спецыяліста мастацкага профілю патрабуе выхаду на сучасны этап развіцця ў галіне мастацтва і культуры з выкарыстаннем традыцыйных сакрэтаў мастацкага рамяства.

У рамках праекта «Настаўнікі і вучні» была адноўлена старажытная гліняная цацка і свісцёлка беларусаў, бо без абпірання на традыцыі не атрымаецца сучаснага аўтарскага твора мастацтва. Напрыклад, выпускнік кафедры Д. Гром, атрымаўшы першапачаткова сярэдняю спецыяльную музычную адукацыю, пасля паступлення паспяхова ляпіў з гліны традыцыйныя акарыны і свісцёлкі, якія з цягам часу ператварыліся ў аўтарскую пластыку [1].

Выпускніца кафедры Р. Раманеня неаднаразова станавілася лаўрэатам рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў са сваімі саламянымі скульптурамі і пано. У 2017 г. у рамках праекта «За духоўнае адраджэнне» яна атрымала званне лаўрэата спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Пошукі новых творчых рашэнняў задалі напрамак у далейшым развіцці кафедры. Катэгорыя мыслення ў маладых мастакоў выходзіла за межы акадэмічнай адукацыі, прыкладам таму стаў творчы шлях выпускнікоў: А. Быстровай, І. Дашкова, К. Цітова, Д. Павельчука, М. Раманоўскага, Т. Тромзы і інш.

Разнастайны акадэмічны, творчы і навуковы вопыт выводзіць выхаванцаў кафедры на рэспубліканскі і міжнародны ўзровень. Такім чынам, удалы пачатак праекта «Настаўнікі і вучні» меў працяг: у 1995 г. ладзілася выстава першага вы-

пуску кафедры ў Чырвоным касцёле ў Мінску. У экспазіцыю ўвайшлі творы графікі, жывапісу, габелену, керамікі і саломалляцтва. Мастацтвазнаўцамі быў заўважаны цікавы шлях, калі на базе традыцыйнай культуры ў кераміцы, саломалляцтві, ткацтве рэалізуецца сучаснае бачанне задач мастацтва.

Студэнты і выкладчыкі кафедры прымалі ўдзел ў рэспубліканскай выставе дэкаратыўнага мастацтва 1997 г., якая праходзіла ў Палацы мастацтва. Менавіта тут прадстаўнікі кафедры народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў заявілі аб патэнцыяле творчасці сваіх выпускнікоў.

Затым у 1998 г. на кафедры ладзілася экспазіцыя ў філіяле Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь у Раўбічах. Выстава «З недраў» доўжылася больш пяці месяцаў, яе наведалі некалькі тысяч гледачоў. На базе выставы быў праведзены семінар і зняты фільм.

У сядзібным музейным комплексе «Дудуткі» (Пухавіцкі раён Мінскай вобласці) на працягу 1999–2000 гг. адбылося каля 10 выстаў і пленэр па ганчарным рамястве з удзелам студэнтаў і выпускнікоў кафедры. Таксама ў 1999 г. у Дудутках прайшоў пленэр па кераміцы па аднаўленні васкаванай, задымленай і абварной тэракоты.

У 1999 г. Музей сучаснага мастацтва запрасіў кафедру арганізаваць выставу на сваёй пляцоўцы, дзе настаўнікі экспанавалі творы разам са студэнтамі і выпускнікамі.

Адзначым, што праект «Настаўнікі і вучні» не мае на мэце стварыць спаборніцтва паміж адукацыйным і творчым працэсам, а садзейнічае ў вырашэнні некаторых пытанняў у сучасным мастацтве. Акрамя правядзення творчых выстаў у рамках праекта, ён таксама ажыццяўляе пленэры і майстар-класы, абзорныя лекцыі па гісторыі і развіцці керамікі, габелену, ткацтве і мастацкім пляцтві з саломы і лазы і інш. Выставы праходзілі на розных пляцоўках краіны: Заслаўе, Пухавіцкі раён (музейны комплекс «Дудуткі»), Магілёў, Раўбічы, Нясвіж, Мір, Строчыцы, Віцебск, Лепель, Добруш, Хойнікі, Барысаў, Мінск (Галерэя «Універсітэт культуры»).

Такім чынам, асноўная функцыя творчых праектаў – выяўленне новых напрамкаў творчасці, увасабленне пазітыўных тэндэнцый у мастацтве, напрыклад традыцыйнага беларускага

арнаменту, які ўключае кветкі. Мастакі дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва выкарыстоўвалі кветкі як сімвал прыгажосці і хараства, увасабленне Райскага саду. Райскі сад – ідэальнае ўяўленне існавання чалавецтва ў высокім вымярэнні. Выявы кветак, святла, з гліны ці саломы, знакавае тканнае арнаментальнае пісьмо перакрываюць негатыў і з’яўляюцца складальнікамі высокага рамяства творцы. Традыцыйнае мастацтва Беларусі заўсёды мела пазітыўны напрамак творчасці, павага да народных мастацтваў удаस्कанальвае асобу чалавека, прыносіць радасць і сцвярджае дабро.

Вынікамі творчага праекта «Настаўнікі і вучні» кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва з’явіліся дзясяткі выстаў і пленэраў. Трэба звярнуць увагу і на тое, што з яго дапамогай шмат студэнтаў было ўзнагароджана прэміямі і стыпендыямі спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі.

1. Васюк, Т. І. Экспазіцыя «Традыцыйныя рамёствы беларусаў» / Т. І. Васюк // Научный поиск в сфере современной культуры и искусства : материалы науч. конф. проф.-препод. состава БГУКИ, Минск, 25 нояб. 2021 г. / М-во культуры Респ. Беларусь, Белорус. гос. ун-т культуры и искусств ; редкол.: Н. В. Карчевская (пред.) [и др.]. – Минск, 2022. – С. 135–139.

2. Шаура, Р. Ф. Малюнак у навучальным працэсе : дапам. для настаўнікаў / Р. Ф. Шаура. – Мінск : Беларусь, 2003. – 120 с.

УДК 745/749:659.15+747.5

Е. В. Шатило,

старший преподаватель кафедры декоративно-прикладного искусства учреждения образования «Белорусский государственный университет культуры и искусств», Минск, Беларусь

ОСОБЕННОСТИ ЭКСПОНИРОВАНИЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО ИСКУССТВА В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННОЙ ВЫСТАВОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация. Рассматриваются художественные выставки как система взаимодействий в социокультурной среде. Анализируются способы и особенности экспонирования предметов декоративно-прикладного искусства, прослеживается связь пространства с экспонатом. Выделяют-